

DE KUSTBAROMETER

Westtoer

Door “indicatoren” of graadmeters in beeld te brengen, proberen we te achterhalen of het kustbeleid voldoende aandacht schenkt aan mens, natuur en economische ontwikkeling.

DE VRAAG:

WAT IS DE IMPACT VAN WOI VANDAAG OP DE KUST?

WAT IS HET BELANG VAN DEZE CIJFERS VOOR KUSTBEHEER?

Je staat er misschien niet bij stil, maar bijna 100 jaar na datum beïnvloedt de Eerste Wereldoorlog nog steeds het uitzicht van vele plaatsen. Ook langs de Belgische kustlijn zijn er nog vele merktekens te vinden van de oorlog: bunkers, gedenktekens en andere sites. Het oorlogsverleden blijft de bezoeker aantrekken. Het WOI-toerisme is de afgelopen jaren overigens aanzienlijk toegenomen. En ook aan de Belgische kust is de impact van de diverse herdenkingsactiviteiten en initiatieven merkbaar, specifiek in de logiesector en bij de ontwikkeling van bepaalde activiteiten.

WAT ZIJN DE RESULTATEN? WAAROM DIT RESULTAAT?

Oorlogstoerisme cruciaal voor Belgische Westhoek

Met meer dan 340.000 WOI-toeristen per jaar is het WOI-toerisme goed voor maar liefst 30% van de totale toeristische omzet

■ Een werktekening van het geplande bezoekerscentrum “De Ganzepoot” voorzien onder het Albertmonument te Nieuwpoort waarin een tentoonstelling over de inundatie komt. De werken kunnen elk ogenblik beginnen (Patrick Vanleene)

Verblijfplaats van de WOI-toerist buiten de Westhoek, op daguitstap naar de Westhoek (in %). Bron: Westtoer-onderzoek Oorlog en Vrede in de Westhoek (2006)

	Individuele bezoekers	Groepen
Westkust (De Panne, Koksijde, Nieuwpoort en Middelkerke)	37,3%	13,4%
Oostkust (Bredene, De Haan, Blankenberge, Zeebrugge en Knokke-Heist)	6,3%	1,7%
Oostende	5,0%	5,9%
Groot-Brugge (exclusief Zeebrugge)	17,6%	37,8%
Frankrijk	11,3%	14,3%

in de Westhoek (2011). Het WOI-toerisme genereert niet alleen bezoekersstromen naar de Westhoek, maar is ook nog eens een belangrijke economische impuls. Zowel het aantal dagjes- als verblijftoeristen zijn in stijgende lijn en zorgen voor een omzet van 136 miljoen EUR in de regio. Volgens een schatting lag het aantal WOI-toeristen in 2012 op 359.000. Vermoed wordt dat dit cijfer de komende jaren zal stijgen tot rond de 400.000. Een klein deel van de bezoekers doet diverse WOI herdenkplaatsen aan in combinatie met een verblijf aan de Belgische kust. Van alle individuele WOI-toeristen op daguitstap naar de Westhoek en in een andere plaats dan de eigen woonplaats verblijvend, blijkt de meerderheid dit te doen aan de Belgische westkust (37,3%), in Groot-Brugge (17,6%) of in het nabijgelegen Frankrijk (11,3%). Groepen overnachten dan weer het vaakst in Groot-Brugge (37,8%), maar ook wel in Frankrijk (14,3%) en aan de Belgische westkust (13,4%).

Herdenkingsprojecten aan Belgische kust, gesteund door Vlaanderen

Vlaanderen zet aan de kust ook zelf een aantal herdenkingsprojecten op. Momenteel ontvangen drie “kust”-projecten steun vanuit Vlaanderen:

- In **Oostende** kunnen bezoekers kennis maken met het WOI-verleden van de stad via een digitale belevingswandeling en een fietsroute langs het oorlogserfgoed.
- **Nieuwpoort**, dat door zijn ligging een sleutelrol speelde tijdens WOI, zet vooral in op de site rond De Ganzepoot. Deze plek laat de bezoeker het verhaal van de onderwaterzetting en de rol van het sluisencomplex herbeleven in een bezoekerscentrum. De bezoeker wordt uitgenodigd om ander

WOI-erfgoed in de regio te gaan verkennen en het centrum kan dienen als een uitvalsbasis om andere toeristische attracties in Nieuwpoort en omgeving te bezoeken. Het nieuwe bezoekerscentrum en het Albert I-monument worden in de toekomst als één attractie aangeboden.

- **Blankenberge** zet in op bewegwijzerde wandel- en fietsroutes.

WAT BRENGT DE TOEKOMST

Tijdens de herdenkingsperiode zal leper en de rest van de Westhoek figuurlijk belegerd worden door toeristen en bezoekers. De hotels in de Westhoek zullen vaak volgeboekt zijn en bezoekers zullen ter overnachting vaak noodgedwongen moeten uitwijken naar de Belgische kust. Onderzoek toont aan dat vooral veel individuele bezoekers vanaf hun verblijfplaats aan de Westkust een bezoek brengen aan het WOI-erfgoed in de Westhoek. Ook bij (school-)groepen is dit regelmatig het geval. Een goede wisselwerking op het gebied van beheer van overflow inzake logies met deze westkustgemeenten is dan ook belangrijk. Daarnaast is het interessant om arrangementen en zeker ook promotieacties gezamenlijk uit te werken.

Hannelore Maelfait

Bronnen

- Fassaert J., N. Vandepitte N. & S. Gheysen (2008). Toeristische valorisatie van erfgoed uit de eerste wereldoorlog in de Westhoek met het oog op 100 jaar Grote Oorlog (2014-18).